REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

„GAZETA“ iese în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 63. Brașov, Luni-Marți 20 Martie (2 Aprilie) 1907.

Adunările Sêrbilor.

Pe ziua de eri Duminecă 31 Martie nou, a fost conchiemată la Becicherecul-mare o adunare poporală a Sârbilor din Ungaria, pentru a lua poziţiune în contra proiectelor de lege şcolare ale lui Apponyi. La această adunare şi-au dat concursul ambele partide sârbeşti. Radicalii vor să meargă în grava chestiune a şcoalelor mână în mână cu liberalii. Aceasta fireşte supără mult pe puternicii zilei din coaliţie, ei se şi plâng în „Budapesti Hirlap“ că cei dela „Zastava“ şi partidul radical, în loc să folosească ocaziunea de a dovedi că sunt adevăraţii prietini ai Maghiarilor, neluând parte la nici o mişcare contra proiectelor lui Apponyi, trag clopotul cel mare, adună pe ţăranii sârbi în piaţa din Becicherecul-mare, şi nu se sfiesc de a da în glasul „fraţilor români“ şi a se plânge că Maghiarii vreau să-i stingă şi pe Sârbi de pe faţa pământului!

Multă vreme a domnit mare tăcere în tabăra Sârbilor. A fost timpul suprem să se pronunţe şi ei.

Astăḑi am primit un apel tipărit în limba sârbească în care ni se face cunoscut că şi la Vârşeţ se va ţinea o adunare poporală în care Sârbii voesc să-şi ridice glasul pentru apărarea limbei lor atacată prin proiectul de lege al lui Apponyi.

Au început dar să se mişte şi Sârbii şi aceasta o putem s'o considerăm ca un câştig pentru cauza mult ameninţată a şcoalelor naţionalităţilor.

Mult au fost încurajaţi guvernanţii ungurĭ prin faptul, că radicalii sârbĭ s'au purtat atât de rezervat în timpul din urmă faţă cu legile proiectate de Apponyi. Ei puneau atitudinea aceasta a radicalilor sârbĭ şi a organului lor „Zastava“ în contul cunoscutei frăţietăţĭ maghiaro-croate-sârbeşti ce-o puseseră la cale oamenii coaliţiei. Acum văzând că totuşĭ nicĭ radicalii sârbĭ nu vreau să se eschidă din şirul celor ce protestează în contra nouelor măsurĭ de maghiarizare, sunt foarte neplăcut surprinşi, adecă, mai bine zis, s'arată aşa şi au curagiul de a-le mai face împutărĭ celor dela „Zastava“, când e aşa de clar şi limpede atentatul ce se pune la cale şi în contra limbei şi instrucţiunei sârbeştĭ.

Şi apelul dela Vârşeţ, despre care am amintit mai sus accentuiază cu deosebire că contra limbei sârbeşti este îndreptată legea lui Apponyi, nu mai puţin ca în contra limbei celorlalte naţionalităţi. Are deci dreptate foaia lui Apponyi când zice, că Sârbii au început să dea în glasul „fraţilor români“. Ori cât de rezervaţi au fost până acuma radicalii sârbi faţă cu mişcarea de protestare ce s'a pornit în sînul Românilor, a trebuit să sosească momentul în care să se pronunţe, şi era de prevăzut că nu se vor pronunţa în contra intereselor de viaţă ale limbei şi ale şcoalelor lor.

Nu avem încă până în momentul de faţă nici o ştire despre adunarea Sârbilor ungureni ce a fost conchiemată pe ziua de eri în Becicherecul mare, nici despre adunarea din Vârşeţ, dar credem că adunările au fost bine vizitate şi că rezoluţiunile lor sunt luate în spiritul ce predomină azi toată mişcarea contra proiectelor lui Apponyi.

Precum se pare se vor ţinea mai multe adunărĭ poporale sârbeştĭ cu scopul acesta, ceea ce numai bucura ne poate.

Rămâne acum ca şi Slovacii să dea mai multe semne de viaţă, pentruca astfel, considerând că şi Saşii s'au pronunţat şi se vor pronunţa în contra proiectelor şcolare, să se poată zice cu drept cuvânt că toate naţionalităţile se află în tabăra celor ce protestează.

Schimbare de vederi în chestia limbei de comandă? Informaţia ziarului »Zeit«, după care în cercurile înalte ale curţii s'ar fi săvârşit o schimbare de vederi în favorul limbei de comandă maghiare, cu care schimbare ar sta în legătură călătoria la Berlin a archiducelui Francisc Ferdinand, a dat prilegiu raportorului ziarului »Magyarorszag« de a intervieva pe ministrul de honvezi Jekelfalussy. Ministrul a răspuns, că n'are *nici o cunoştinţă despre vr'o schimbare mai nouă* în chestiunea militară. Nu ştie de ce archiducele Fr. Ferdinand a călătorit la Berlin. Sigur e că guvernul ungar n'a primit nici o informare despre planurile conducerei armatei, deşi şi-a precizat punctul său de vedere în această chestiune. Ministrul crede că ştirea foaei vieneze *n'are nici un temeiu.*

„Garanţele constituţiei“. Se vesteşte că îndată după sărbătorile Paştilor ministrul de esterne, contele Andrassy, va prezenta camerei trei proiecte de lege, cari se referă la aşa numitele garanţii ale constituţiei. Intre acestea sunt şi proiectele de lege, cari au de scop a lărgi cercul de competenţă a curţii administrative şi a crea un tribunal deosebit al statului, care să decidă în chestiunile de conflicte de competenţă, ce se pot ivi între conziliul de miniştrii ca cea mai înaltă autoritate administrativă şi între curtea administrativă. Se va cere de urgenţă votarea acestor proiecte de lege. Se mai asigură că pentru a face posibilă cât mai grabnica resolvare a lor, desbaterea asupra proiectului de lege şcolar relativ la salarizarea învăţătorilor dela şcoalele comunale şi confesionale, va fi câtva timp întreruptă.

Intrevederea în Rapallo. Vineri s'au întâlnit prinţul *Bülow* cu ministrul de externe italian *Tittoni* în Rapallo. »Popolo Romano« spune că cei doi bărbaţi de stat s'au înţeles ce atitudine să ia Germania împreună cu Italia în chestiunea Marocană şi în chestiunea desarmărei. S'au înţeles cu deosebire ca aceste două state să nu consimtă de-a se primi în programul conferenţei dela Haga chestiunea desarmărei. Italia va merge dar în privinţa aceasta mână în mână cu Germania. Ce-i drept, Tittoni a fost declarat în camera italiană în vara anului trecut, că e gata a sprijini la conferenţa din Haga nizuinţele marinimoase ale guvernului englez în ce priveşte desarmarea generală, dar a adaus atunci, că lipsa unei garanţe sigure în contra posibilităţii unei abuzări, îl face a crede, că încă multă vreme chestiunea desarmărei generale va rămânea o dorinţă nerealizabilă.

Adunări poporale.

Precum am anunţat, deja mâne în *2 Aprilie st. n.* se va ţinea ***o adunare poporală în Făgăraş.*** Convocarea am primit-o numai eri. Ea invită pe »cetăţenii din cercurile electorale Făgăraş şi Arpaşul-inferior« la adunare (în sala cea mare dela otel »Lauritsch«, eventual în piaţa cea mare).

La ordinea zilei este »desbaterea asupra proiectelor de lege ale guvernului cu privire la şcoalele elementare confesionale« şi votarea unui proiect de rezoluţiune. Convocarea e datată 28 Martie 1907 şi subscrisă de următorii:

Dr. Nicolae Şerban, deputat, Nicolau Garoiu, advocat, Dr. Iancu Meţianu, Dr. Ioan Şenchea, Dr. Titu Perţia, Dr. Pompeiu Ghorman, Dr. Teodor Popescu, Dr. Octavian Vasu, Dr. Hariton Pralea, Dr. Emil Dan, George Comaniciu, Mateiu C. Jiga, dir. de banca. Ioan Dejenar, Iosif Ciora, George Pop, Dumitru Boşîean, George Mândrean, George Ciocăvelea, Nistor Langa, Ioan Stoichiţia, Ioan Grecu, Ioan Popianos, Luca Popianos, Ioan Măsariu, Ioan Halmaghi, Mateiu Tarcea, Constantin Folea, Istrate Borzea, Aurel Borzea, Vasile B. Neagoie, George Şerban, Zevedeiu Borzea, Ioan Cazan, Gligore Aron, Nicolae Fărcaşiu, Samoilă Metea, Vasile Şerban, Ioan Maier, Tămaş Pop, Irodion Boieriu, Iosif Stoica, Nicolae S. Pop, Ilie Stoichiţă, Zosim Oana, George Sulea, George Cristurean, George Pumnea, Nicolae Clem, Ioan Şenchea, Spiridon Boita.

*

Cetăţenii din cercul electoral al Şomcutei-mari sunt prin aceasta rugaţi a lua parte la *adunarea poporală*, care se va ţinea Luni în 8 Aprilie 1907 st. n. la 11 oare a. m. în *Şomcuta-mare*, la casa d-lui Dr. Iosif Pap.

Programul: 1. Deschiderea adunărei şi constituirea. 2. Desbaterea asupra proiectelor de lege ale guvernului cu privire la şcoalele elementare. 3. Proiect de rezoluţiune. 4. Inchiderea adunărei.

Şomcuta-mare, la 25 Martie 1907.

Ioan Serbu m. p. protopop gr. cat., Nicolau Nyilvan m. p. dir. la »Chiorana«, Elie Pop m. p. înv. pens., Dr. Victor Nyilvan m. p. adv., Ioan Tibil m. p. jurist, Hielar Barbul m. p. jur., Georgiu Radocea m. p. contabil la »Chiorana«, Georgiu Bancos m. p. cand. adv., Demetriu Coltan m. p. pract. cont. la »Chiorana«, Ioan Mic a Vasilichi m. p., Teodor Mic a Niculae m. p., Vasiliu Pop a János m. p., Gavrila Mic, Gavrila Cârlig paroch gr. or., Ioan Andreica m. p. preot gr. cat., Teodor Blaga m. p. învăţ. penz., Ioan Butean a Tobi m. p.

•

Invăţătorii români şi proiectul Apponyi. Pe Dumineca viitoare este convocată în comuna Iabuca adunarea învăţătorilor despărţământului Vârşeţ. In această adunare se va vota şi un conclus privitor la proiectul Apponyi şi se va propune a se convoca şi o adunare generală a învăţătorilor din *diecesa Caransebeşului.*

•

Adunări poporale de protestare se vor mai ţinea încă în următoarele localităţi:

— Cetăţenii din cercul electoral al *Băii de Criş* sunt convocaţi pe *Joi în 4 Aprilie la Brad.* Convocătorul e semnat de numeroşi fruntaşi ai cercului în frunte cu d-l protopop Vasile *Damian*, deputat dietal.

— Cetăţenii din *cercul Oraviţei* au fost convocaţi pe Duminecă în 7 Aprilie n. la Oraviţa, la o mare adunare de protestare.

— Alegătorii dietali şi cetăţenii din cercurile Orăştie, Deva şi Hunedoara au fost convocaţi pe Dumineca viitoare la *Orăştie.* Convocătorul e semnat de deputatul dietal Dr. A. Vlad şi numeroşi fruntaşi ai cercului.

— Adunarea convocată pe Sâmbătă în *Giriş a fost oprită* de fisolgăbirăul cercual pe motivul ridicol, că fiind ajunul Paştilor dânsul nu poate lua parte la adunare. Iniţiatorii adunării au anunţat imediat o a doua adunare pe Dumineca viitoare 7 Aprilie.

Următoarele *comitete parochiale* au mai protestat în contra proiectului Apponyi: comitetul parochial din *Arad*, comitetul parochial din *Lipova* şi comitetul parochial din Giula-Varşand.

Sârbii contra proiectului Apponyi. Din Vârşeţi ni-se trimite un convocător în limba sârbească prin cari Sârbii din Vârşeţ chiamă pe toţi Sârbii din prejurul Vârşeţului la o *adunare poporală* ce se va ţinea în Vârşeţ la 31/III 1907 la 3 oare p. m., *pentru apărarea limbei sârbeşti, atacată prin proiectul de lege al ministrului Apponyi. In apel se zice, că fiecare Sârb să considere de datorinţă a veni la adunare şi să-şi ridice glasul pentru apărarea limbei materne, atacată în şcoalele elementare.*

Apelul e iscălit de următorii fruntaşi sârbi: Milan Georgevici, Nika Nedelkovici, Kosta Stefanovici, Dr. Nica Giurici, Kosta Mandukici, I. M. Georghievici, Vasa Grecianski, Nica Ostoici, I. V. Tochici, Ioţa Nedelcovici, Luca Pavcov, Ioţa M. Nedelcovici, Stera Ţiiuc, Atanasie Popovici, Giura Stefanovici, Costa Filipovici, Aţa Gergeci, Macsa Pantelici, Costa Vetici, Sava Camenarski, Ioţa Bogdanovici, Sava Luchici, Sava Ţaran, Bora Obradovici, Duşan Vrgovici, Mita Bogdanovici, Ioţa Luchici, Milan Girin, Dusan Popovici, Ioţa Raduc, Jiva Nicolici, Sandor Mircovici, Mila Tochin, Pera Tochin, Ioan Andreievici, Dr. Paja Neşcov, Pera Stoicovici, Nica Voinov, Groza Milkov, Mişa Iorgovici, Pera Petcovici, Paja Ribarov, Ioţa Ribarov, Svetozar Sabovlevici, Sfetislav Vasici, Costa Stoigev, Isidor Georgevici, Gavra Girici, Steva Petrovici, Milan Petrovici, Vasa Stoigev, Ioţa Tochin, Mita Tochin, Nicola Tochin, A. Teodosievici, Vasa Marincovici, Sima Mitrovanov, Gioca Erschi.

*

Adunarea de protestare din Sân-Nicolaul-român. Din cauza lipsei de spaţiu şi din cauza lungimei raportului am fost nevoiţi a întrerupe publicarea raportului despre această adunare. In partea a doua a raportului său corespondentul ne descrie plecarea oaspeţilor la gara Cheffa, care s'a făcut în mijlocul unor manifestaţiuni frumoase din partea poporului din Sân-Nicolaul-mare şi comuna Berechin în frunte cu vrednicul primar Petru Pusta. Corespondentul nostru ne mai comunică că după adunare o deputaţiune a alegătorilor români din cercul Ugrei a predat d-lui Dr. Lascu o adresă de aderenţă cu peste o mie de iscălituri.

Corespondentul îşi încheie raportul său cu următoarele reflexiuni:

Această adunare se poate socoti de un succes real al luptei naţionale aici în Bihor. Importanţa ei e destul de mare, căci ideile politice atât de întortochiate, pe cari le lăţiau între popor diferiţii candidaţi de deputat cu diferite programuri, se clarifică întărindu-se tot mai mult direcţiunea ce se bazează pe programul nostru naţional. Deşteptarea conştiinţei şi a mândriei naţionale ar fi urmarea directă a acestor adunări politice, cea-ce ar duce apoi la învingere steagul naţional. Se înţelege că e o muncă grea ducerea la îndeplinire a acestor cauze româneşti, căci contactul viu ce este între Români şi Unguri are înrâurirea desastruoasă asupra unui popor, care nu e consciu de sine. De aceea cât mai multe adunări poporale întru izbânda cauzei!

Avem aici un element puternic, căruî însă trebue să-i spargem drumul, arătându-i lumina. Dar munca aceasta nu e pentru un singur om. Jertfele ce le aduce d-l Dr. Lascu întru ajungerea idealului său nobil, de a vedea Bihorul ridicat din cătuşele întunecimii, nu sunt suficiente pentru deslegarea acestei grele probleme. Strapaţiile, pe cari le suportă, revoltele sufleteşti ce i-le căşunează guralivii dar

micii protivnici, îi mistue pe zi ce merge puterile. Nu fără oarecare teamă privim viitorul acestui luptător.

Atâţi intelectuali sunt în Oradea şi Beiuş, cari dacă ar munci cu abnegaţiune şi sinceritate, dacă ar pricepe fie-care cap cult chemarea sa de conducător al poporului, Bihorenii ar fi cei mai însufleţiţi Români. Dar se vede că le lipseşte tăria ce trebue s'o presteze într'o muncă atât de grea, însă cu o înmiită mulţămire naţională.

In timpul de faţă avem lipsă de puteri oţelite şi nu de acrobaţi naţionali. Numai contopirea simţămintelor oamenilor inteligenţi cu ale poporului pot aduce folos. Streini fiind faţă de cauzele arzătoare ale neamului românesc, lipsiţi de un ideal naţional în zadar vor încerca ei la masa verde să facă politică naţională.

Congregaţiunea comitatensă dela Aiud.

(Raport special al „Gaz. Trans.")

(Fine.)

Las să urmeze acum însăşi vorbirea *D-lui Dr. Augustin Bunea* în trăsături principale:

»Onorată adunare! S'a dus prea departe D-l Fogarasi Albert cu îndrăzneala sa şi cu inzultele ne mai pomenite, pe cari ni-le aduce astăzi nouă şi întreg poporului românesc din această ţară. (Sgomot. Contraziceri). Foarte s'a depărtat dumnealui chiar şi dela spiritul lui Fogarasi István, care la anul 1648 sub ocrotirea lui Barcsay Akos, banul Lugojului şi al Caransebeşului, traducea pe româneşte Catechismul, căci d-l Fogarasi Albert nu mai vrea să ştie de nici o cultură românească. Foarte mult şi-a uitat d-sa şi de acel Ioan Papp alias Precup de Făgăraş (Fogarasi), de care principele Apafy aminteşte la 1689, şi a cărui nume însuşi arată, că a fost, şi s'a ţinut de Român!

»D-sa spune un neadevăr când afirmă, că noi nu vrem îmbunătăţirea salarelor învăţătoreşti. Eu cunosc mai bine sentimentele poporului nostru şi socot, că interpretez fidel aceste sentimente; socot că vorbesc, la acest loc, din inima poporului românesc din Transilvania, când spun că noi nu suntem în contra ajutorului de stat oferit învăţătorilor dela şcoalele comunale şi confesionale, ba chiar îl pretindem pe baza art. de lege XX. din 1848, care îndatoreşte guvernul ţării să dea ajutoare din cassa statului, atât bisericilor, cât şi şcoalelor confesionale fără de condiţiuni şi restricţiuni ca acelea cuprinse în proiectul de lege al lui Apponyi.

»D-sa vrea să ne compromită, când zice, că suntem în contra statului, că suntem separatişti şi că vrem să formăm stat în stat.

»Pe pământul acesta, pe care în veacul al IX-lea şi în cele următoare s'au aşezat Ungurii, esistaseră multe popoare puternice ca: Goţii, Hunii, Gepizii, Avarii şi Slavii, cari toate au perit, rămânând până astăzi numai Românii şi Ungurii, pentru-că numai aceştia şi-au iubit limba şi individualitatea lor etnică. Ca şi Ungurii şi Românii întotdeauna şi-au vărsat sângele pentru patrie şi avutul strămoşesc şi prin urmare avem drept să ne provocăm la sângele nostru vărsat şiroaie pentru libertatea patriei. Când Turcii năvăliseră asupra ţării noastre, poporul românesc a dat piept cu năvălitorii, şi sub Ioan Corvinul, pe care toţi învăţaţii lumii, chiar şi istoricii de greutate ai D-voastră, îl recunosc de Român, a ieşit biruitor din lupta purtată cu ei. Când inima ţării ungureşti, Alföldul, tremura de groaza Turcilor, multe familii nobile maghiare s'au tras de acolo în ţara noastră Transilvania, care le-a adăpostit şi le-a asigurat un rol politic răzimat pe braţele vânjoase ale Românilor.

»Cum vine d-l Fogarasi să spună că noi Românii din această ţară suntem trădători, când feciorii noştri şi-au vărsat sângele pe câmpiile Lombardiei şi ale Boemiei pentru tronul capului încoronat; când Dunărea de atâtea ori s'a roşit de sângele lor vărsat pentru ţară; când noi totdeauna ne-am supus legilor ţării, totdeauna am apărat constituţia, totdeauna ne-am împlinit datorinţele, şi când suntem gata şi azi să ne supunem legilor? Cum vine d-sa să spună, să timbreze de trădători pe trei milioane de Români harnici şi cinstiţi, cari între orice împrejurări grele au rămas la locul lor, şi când au pretins interesele patriei, au ştiut să aducă toate jertfele ce li-se cereau?

»Domnilor, este o crimă ceea-ce a comis d-l Fogarasi astăzi contra neamului românesc, pentru-că domnialui cere chiar stângerea vieţii sufleteşti a acestui popor.

»Poporul românesc are şi el un bun mare şi scump: limba şi cultura sa naţională, cari nu şi-le jertfeşte pentru nimenea. D-l Fogaraşi ar trebui să ştie că poporul românesc din această ţară şi pe timpul principilor calvini şi-a avut literatura şi cultura sa naţională.

»Dar fiindcă domnialui aceasta nu o ştie, trebue să i-o spun eu în această adunare şi să-i atrag atenţiunea asupra acelei împrejurări, că pe atunci erau altfel de oameni între maghiari, nu ca d-sa, căci aceia nu numai nu împiedecau desvoltarea limbei şi culturei naţionale româneşti, ci jertfeau chiar şi din punga lor pentru traducerea şi tipărirea cărţilor româneşti.

»D-sa zice, că ne vrea binele şi ne îndeamnă să învăţăm cu toţii, cu mic cu mare ungureşte, ca să ajungem la o stare mai bună şi la oficii înalte. Dar d-sa nu este sincer, când vorbeşte astfel, căci D-voastră ştiţi cu toţii, că atunci, când înainte de aceasta cu 6—7 ani membrii români ai acestei congregaţiuni au cerut să se pună un Român într'un post de solgăbirău, care Român ştia perfect ungureşte, d-l Fogaraşi şi cu soţii săi de principii au votat în contra acelui Român. D-sa ştie, că pe teritoriul acestui comitat se află o mulţime de Români cualificaţi şi cu diplome obţinute la universităţile maghiare şi cu toate acestea, nu se află un singur Român, care să fi putut obţinea un post cât de mic în centrul unui comitat locuit de 90% de Români. D sa trebue să priceapă, că chiar şi când toţi ţăranii români ar şti vorbi şi scrie ungureşte, ei tot nu ar putea să ajungă în posturi de-ale statului, precum nu ajung milioanele de ţărani maghiari de pe Alföld, şi că numai cu limba ungurească oamenii nu se pot ferici, precum nu se fericesc Ungurii de pe Alföld, cari tocmai ca Românii trebue să emigreze în America.

»D-l Fogarasi zice, că în această ţeară nu există nici o naţionalitate, ci numai rasse de felurite popoare, cari toate alcătuesc o singură naţiune maghiară. Cât de departe este de adevăr d-l Fogarasi, să vede din împrejurarea, că până astăzi să află în vigoare art. de lege XLIV din 1868 care are titlul eloquent de »egala îndreptăţire a naţionalităţilor« (a nemzetiségek egyenjoguságáról), care art. de lege nu s'ar fi adus de factorii constituţionali ai ţării, dacă nu ar fi existat şi nu ar exista şi astăzi mai multe naţionalităţi cu drepturi politice garantate şi precizate în legile ţării.

»Inaintaşii mari ai politicianilor d-voastră de azi, cum au fost un Francisc Deak şi un Iosif Eötvös, au adus legi prudente şi ocrotitoare pentru toate popoarele din această ţeară, pe care avem dreptul şi datorinţa să le apărăm. Şi când apărăm legile acestea, d-l Fogaraşi, care nu le cinsteşte, spune că suntem trădători. Dar poate se numi trădător un popor, care pe căi legale în parlamentul ţării, în adunări poporale permise de lege, nu cere altceva, decât susţinerea legilor existente, votate de parlamentul ţării şi sancţionate de Majestatea Sa?

»D-l Fogarasi se provoacă la răscoalele ţărăneşti din ţara românească, ca să ne arete nouă Românilor, ce lucruri se pot întâmpla acolo, unde nu a pătrus cultura şi civilizaţia maghiară. Dar nu bagă de seamă că aceleaşi stări triste se află şi la noi, unde ţăranii sunt siliţi să emigreze cu sutele de mii în ţări străine, unde grevele agrare au trebuit să fie înăbuşite în anii trecuţi în sânge omenesc, unde toate păturile sociale sunt agitate de o adâncă nemulţămire şi unde încă de pe acum se fac pregătiri ca holdele viitoare să fie secerate la vară de înşişi soldaţii armatei permante, cari au cu totul altă menire. Deci nu spre ţara românească ar trebui să-şi arunce privirile d-l Fogarasi, ci asupra stărilor insuportabile din ţara noastră, cari n'ar trebui să le mai înveninéze d-l Fogarasi cu propuneri şi cuvinte ce aruncă tăciunele luptelor de rasă între popoarele Ungariei.

»Cereţi-ne sângele, cereţi-ne averea şi le dăm, dar când ne cereţi sufletul, atunci avem şi noi cuvânt! Ştiţi bine d-voastră că nu este pentru un popor, conştiu de sine, nimic mai scump şi mai sfânt, decât limba, credinţa şi libertatea, apoi fiream noi, Românii, precum crede şi afirmă d-l Fogarasi, ori şi cât de stricaţi, tot nu neam înjosit încă până la treapta dobitoacelor, încât să nu ne doară când cineva se atinge de aceste bunuri mari şi sfinte ale noastre.

»Poporul român îşi are religia sa limba sa, cultura şi literatura sa, are poeţi celebrii cunoscuţi în Europa întreagă şi traduşi chiar şi în limba maghiară, cu un cuvânt are un suflet format şi apoi un astfel de poporu nu se lasă terorizat nici odată de d-l Fogarasi şi alţii ca dânsul.

Motivarea comisiunii permanente şi propunerea d-lui Fogarasi nu se poate admite. (Voci din toate părţile: Eljen Apponyi!)........ Trăiască zic şi eu, căci e un bărbat cult şi orator mare, dar o scădere are, că n'a umblat prin Ardeal şi nu cunoaşte poporul român.

»Noi membrii români din această congregaţiune declarăm că acest proiect este un adevărat atentat în contra existenţei poporului românesc şi a bisericilor sale.

»Nu sunt aceste cuvinte ale mele, ci sunt sentimentele poporului întreg românesc care vrea să trăiască cu limba sa, cultura sa naţională şi cu toate însuşirile sale etnice pe acest pământ udat de atâtea ori cu sângele său nobil.

»Mă alătur întru toate la propunerea Reverendissimului Domn canonic *Gavrilă Pop* şi cer să fie respinsă adresa comitatului Timiş«.

Discursul frumos al d-lui Dr. Bunea, întrerupt sgomotos pe la început, fu ascultat cu multă atenţiune, şi se vedea că place multora chiar şi dintre străini, la cari d-l Fogarasi nu se poate zice, că ar fi o persoană simpatică.

Tot la acest obiect a mai vorbit şi contele Bethlen András, care însă mai mult a strigat şi a licitat în şovinismul lui Fogarasi, a cărui moţiune o părtinise; apoi s'a ridicat, la vorbă, d-l protopop *Ioan Maior*, dovedind, că d-l Fogarasi, când să pronunţă asupra noastră, nu ştie ce zice.

La votare pe lângă propunerea d-lui canonic Gavrilă Pop rămân singuri Românii.

La circulara oraşului Dobriţin în chestia conducerei protocoalelor de contabilitate în limba maghiară şi a recunoaşterii firmelor în ungureşte, comisia permanentă propune recomandarea circularei la guvern.

Aici ţine Dr. I. *Raţiu* o vorbire limpede şi umilitoare pentru gălăgioşii din congregaţie, cari nu respectează drepturile Românilor, şi arată că circulara din chestiune vatămă adânc din mai multe puncte de vedere pe Români, cari au un trecut de 18 veacuri, cari reprezentă maioritatea populaţiunei din Ardeal, şi au drepturi garantate şi bine precizate în legile ţării dela care nu vor ceda niciodată, pentru nimenea.

D lui Dr. Raţiu vrea să-i răspundă d-l Dr. *Varó* László, primarul Aiudului, care spune că Românii totdeauna s'au bucurat de libertate deplină în ţara aceasta şi că numai limbei maghiare au să mulţămească mulţi Români salarele lor. Să primeşte propunerea comisiunei permanente.

Cea mai din urmă discuţie de mare importanţă s'a încins în jurul circularei comitatului Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun în chestia grevei secerătorilor. La acest punct comisia permanentă a propus, să se pună la archiv, dar faţă de propunerea aceasta să ridică d-l Dr. *Iuliu Maniu*, care dovedeşte, că lucrul e cu mult mai important dacât să se poată trece atât de uşor peste el la ordinea zilei. D-sa arată apoi, cu multe şi adânci argumente, că o chestie ca aceasta trebue studiată de-a binele. Ea, trebue resolvită astfel, încât să fie mulţămiţi şi proprietarii şi muncitorii: proprietarii să-şi poată împlini misiunea ce o au în societate, iar muncitorii să-şi aibă şi ei asigurată o existenţă vrednică de om. Şi acest lucru îl pretinde deopotrivă umanitatea şi echitatea. D-sa este în contra aplicării soldaţilor la munca de câmp, la secerat, căci prin aceasta soartea muncitorilor devine şi mai insuportabilă, şi creşte numai ura dintre cele două clase a muncitorilor şi a proprietarilor, iar soldaţii punându-se la lucrul de câmp să demoralisează. Deci propune să se invite guvernul, ca să facă şi la noi, ca în Anglia şi în alte state: să asigure prin lege greva muncitorilor, căci aceasta este singura armă, cu care bieţii muncitori să pot apăra în contra asupririi ce ar încerca să le facă proprietarii.

La chestie mai vorbesc Dr. *Garda* Kálmán şi fostul fişpan, Zeyk Daniel, care recunoaşte şi dânsul că chestia raporturilor dintre muncitori şi proprietari trebue regulată prin lege, deoarce prin mijloace paliative nu să poate sana pe deplin o chestie atât de importantă, dar în cazul de faţă e pentru propunerea comisiunei permanente, care, pusă la vot, să primeşte.

După acestea şedinţa să închide la 7 oare seara.

E de dorit, ca să facă tot aşa şi Românii din alte comitate, căci fără aceste lupte mici, din congregaţiuni, nu putem ajunge la rezultate mai mari.

Jora.

Evenimentele din România.

Scrisoarea Regelui către G. Gr. Cantacuzino. Regele Carol a adresat fostului preşedinte al conziliului d-lui G. Gr. Cantacuzino următoarea scrisoare:

Scumpul meu domn Cantacuzino.

Insufleţit de un sentiment patriotic, în faţa grelelor împrejurări, prin care trecem, Mi-aţi prezintat demisia cabinetului presidat de d-voastră, spre a înlesni o deplină înţelegere între partidele politice. In urma acesteia M'am adresat d-lui Dimitrie Sturdza, pentru alcătuirea noului guvern.

Ţinta înaltă ce aţi avut în vedere, adecă apropierea şi conlucrarea tuturor, pentru restabilirea ordinei şi liniştei, în scumpa noastră ţară, s'a atins, iar declaraţia d-voastră făcută înaintea Corpurilor Legiuitoare, ca şef al partidului conservator, că guvernul va găsi tot sprijinul pentru măsurile cerute de împrejurări, Mi-a fost o mare mângăiere sufletească în aceste momente de restrişte.

Facă bunul Dumnezeu că ele să treacă mai curând şi ca greaua problemă ce stă înaintea noastră, să găsească o dezlegare dreaptă şi trainică.

Mulţumindu-vă de credincioasele d-voastră servicii, nu mă îndoesc că şi în viitor, Mă voiŭ putea răzâma în toate împrejurările, pe devotamentul d-voastră şi pe concursul partidului conservator.

Primiţi, scumpul meu domn Cantacuzino, încredinţarea sentimentelor de afecţiune ce vă păstrez.

Bucureşti, 16 Martie v. 1907.

Carol.

Memoriul proprietarilor. In urma decisiunei ce au luat marii proprietari în adunarea lor, s'au întrunit din nou şi au redactat un memoriu pe care îl vor înainta guvernului. Acest memoriu conţine următoarele puncte:

1. Un moratoriu pentru câştiurile de arendă, fonciera şi datoriile către Creditul rural, pe timp de un an.

2. Un moratoriu pentru plata datoriilor către particulari, dar numai în legătură cu recoltele ce au fost distruse.

3. Să li-se acorde mijloacele pentru a strânge dela jefuitori vitele şi recoltele cari au mai scăpat dela incendiu.

4. Să li-se asigure posibilitatea de a începe muncile de primăvară garantându-li-se mai ales viaţa.

5. Să li-se acorde despăgubiri de către stat pentru productele, acaretele, instrumentele agricole şi celelalte ale gospodăriei distruse prin foc şi jaf.

Activitatea dela ministeriul de războiŭ. D-l general Averescu s'a instalat în localul ministerului pentru timpul cât vor dura răscoalele ţărăneşti. D-sa şi a reţinut o cameră, în care şi a instalat un pat de campanie şi un aparat telefonic. Ziua şi noaptea stă în permanenţă în această cameră, de unde dirigează în persoană toate operaţiunile necesare pentru reprimarea revoltelor. In acest scop d-sa a ordonat în ultimele trei zile mobilizarea generală a 4 contingente — din cele 15 — şi a făcut ca din 40.000 oameni, cari erau înainte sub drapel, să se sporească numărul la 127.000 soldaţi şi ofiţeri. Secţiile de mobilizare şi războiŭ ale marelui stat major ai armatei sub conducerea d-lui maior Iancovescu, s'au mutat şi ele la ministerul de războiŭ. Ele lucrează sub ordinele directe ale d-lui ministru de războiŭ, general Averescu, la desfăşurarea trupelor în satele răsculate.

Ziarele engleze despre răscoalele din România. Ziarul »Times« comentând situaţiunea din România, scrie: Se vede că situaţiunea atât de gravă din România a fost privită cu energie şi bun simţ de cabinetul Sturdza. Trebue pe de altă parte să i-se dea încredere regelui Carol, care a domnit atâţia ani de zile cu înţelepciune şi curaj. Ori cine va recunoaşte, că este necesar a se suprima dezordinele cu forţa armată, dar când liniştea va fi restabilită, atunci va începe mai ales sarcina regelui şi a sfetnicilor săi. Trebue să se reformeze sistemul agrar existent spre a se da ajutor ţăranilor fără nedreptate pentru proprietari sau prejudiciu pentru prosperitatea agricolă crescândă a României.

Ziarul »Daily News« comentând situaţiunea din România, declară că este formidabilă sarcina ce incumbă guvernului român.

Distrugerea unor sate. Orăşelul *Băileşti* judeţul Dolj un cuib puternic şi periculos al răsculaţilor, cu toate că a suferit o bombardare pe ziua de Vineri locuitorii s'au răsvrătit din nou Sâmbătă. Imediat s'au trimis forţe numeroase

de infanterie, cavalerie şi artilerie sub comanda d-lui maior Greceanu, care a împresurat oraşul din toate părţile. Populaţia îndârjită la exces a atacat armata trăgându-se asupră-i focuri de puşti şi revolver. Infanteria s'a retras şi bateria de artilerie a deschis bombardamentul asupra oraşului. Panica a fost de nedescris, Băileştii în scurt interval a fost redusă la tăcere, el e complectamente distrus. De aci armata a trecut la satele *Galicea* şi *Moţăţei*, un alt cuib periculos al bandelor. S'a tras şi asupra acelor localităţi o salvă de baterie, distrugându-se complect şi aceste sate. O luptă mare a fost la *Langa*. Răzvrătiţii au opus o rezistenţă înverşunată. Au căzut mulţi morţi şi răniţi. La *Cucueţi* (judeţul Olt) artileria a tras asupra satului distrugându-l. Pe unde a trecut armata liniştea s'a restabilit.

O circulară a ministrului de interne. Ministrul de interne a adresat următoarea circulară d-lor prefecţi: Represiunile continuă cu energie în judeţele unde sunt bande de incendiatori şi devastatori. In toate părţile unde armata a sosit deja, revolta este înfrânată şi ţăranii predau pe instigatori şi aduc înapoi productele furate. Vă rugăm a comunica aceste ştiri pentru-ca să fie cunoscute în judeţul d-voastră. Ministrul de interne Ioan I. C. *Brătianu.*

Arestarea unor instigatori. Mai mulţi instigatori ai revoltelor au fost arestaţi şi aduşi în capitală. Intre aceşti arestaţi sunt şi advocatul N. Carpen şi învăţătorul Petru Stroescu cum şi indivizii Al. Niculescu şi Aurel Bogdan, supus autro ungar. Aceşti doi din urmă au fost arestaţi tocmai când împrăştiau manifeste ce îndeamnă la revoltă pe muncitorii din capitală. De asemenea a fost arestat şi tâmplarul Ghiţă Petrescu, care îndemna la răscoală pe ţăranii împricinaţi, prin sala paşilor pierduţi la palatul de justiţie.

Răscoalele şi finanţele României.

Interview cu d-l *Tache Ionescu.*

Intr'un interview ce a acordat unui redactor al ziarului „Bukarester Tagblatt", fostul ministru de finanţe a declarat cu privire la influenţa ce vor avea răscoalele asupra viitorului buget următoarele:

»Se înţelege dela sine că aceste nimiciri precum şi întârzierea semănăturilor de primăvară vor influinţa budgetul pe anul 1907—1908, iar excedentul pe 1906—1907 care fără aceste revolte, ar fi fost probabil de 55 milioane se va reduce simţitor. Din fericire la plecarea mea din minister am lăsat cel mai mare sald pe care l'a avut România vre-odată. Tezaurul statului dispune de o suma de 103 milioane 687000 lei, dintre cari 39 milioane sunt depuse la băncile din străinătate pentru plata cuponului datoriei publice.

»Nu trebue să adaug că faţă cu aceastà situaţiune, grija de altfel explicabilă ce au deşteptat răscoalele în cercurile financiare din ţară şi străinătate cu privire la resursele ţărei, este cu totul neîntemeiată«.

ŞTIRILE ZILEI.

— 19 Martie v.

Prinţul Carol de gardă la palat. Din Bucureşti ni se scrie: Eri după amiază între orele 4 şi 5, un imens public staţiona în faţa palatului regal. Ochii tuturor erau îndreptaţi către sentinela ce păzea la corpul de gardă Nr. 1. Atitudinea militărească şi impunătoare a elevului din şcoala militară, ce era de gardă, făcea admiraţia curioşilor adunaţi în faţa palatului.

— E prinţul Carol!... E prinţul Carol! şopteau privitorii între ei, zâmbind cu duioşie şi ne mai luându şi ochii dela paznic.

Prinţul Carol, căci într'adevăr el era, în uniforma şcoalei militare din Iaşi — al cărei elev este, întrase la orele 4 fără 10 în corpul de gardă; îşi exprimă dorinţa de a face de pază şi rugă ca să i se încredinţeze un »post«. Imediat i se dete o armă Manlicher, se formă »schimbul al treilea« şi se procedă la schimbarea santinelelor.

Cu formalităţile obicinuite, la orele 4 se încredinţă prinţului Carol »postul Nr. 1.« în faţa corpului de gardă, unde se află drapelul. Santinela — prinţul Carol — a stat de pază până la orele 5. In tot timpul gardei, prinţul a avut o atitudine din cele mai frumoase; serios, ţinuta militară ireproşabilă, se preumbla pe terasa corpului de gardă, călcând reglementar, apăsat. Regina a stat la fereastră cât timp nepotu-i era la »post« şi privea cu drag la »santinela dela Nr. 1«. In timpul gardei, s'a întâmplat ca principesa Maria să treacă în automobil spre şosea. Conform reglementului s'a scos garda şi s'au dat onorurile. Micul principe, trecând lângă drapel, a prezentat arma. Aceleaşi onoruri s'au dat principesei Maria, când s'a întors dela şosea.

In legătură cu ştirea aceasta ne comunică corespondentul nostru că garda palatului regal o fac de câteva zile elevii şcoalei militare de cavalerie şi infanterie. *Aceasta nu s'a întâmplat niciodată până acum în cei 41 de ani de domnie ai regelui Carol.* Aceasta măsură s'a luat pentru ca să fie destule trupe pentru patrularea stradelor capitalei.

Numiri. Generalul de brigadă din Braşov, d-l Baltin *Pflanzer* a fost numit comandant al diviziei 4, iar colonelul Mihail *Şandru* a fost numit comandant al brigadei din Braşov. D-l colonel M. Şandru a fost până acum comandant al regimentului de infanterie 69.

Dela fraţii din temniţa Seghedinului a primit redacţia ziarului »Drapelul» din Lugoj următoarea telegramă: »Preamărind preamărim ţinuta bărbătească, condusă de adevărata iubire de moşie, a alegătorilor din cercul electoral al Lugojului. Trăiască! *Prisonierii de stat*: Dr. Stefan Petrovici, deputat dietal. Dr. Cornel Jurca, redactorul »Drapelului«. Mihail Gaşpar, diacon în Lugoj. Traian Gaşpar, paroh în Hezeriş. Avram Indreica, redactor la »Tribuna«. Stefan Pop, redactor la »Libertatea«. Buteanu. Popovici. Perici, redactorul ziarului sârbesc »Branik«.

Adunarea Asociaţiunei meseriaşilor români din Braşov s'a ţinut eri în localităţile acestei societăţi sub presidiul d-lui Petru *Pop* jude i. p. După ascultarea rapoartelor comitetului şi a comisiunei censurătoare s'a votat absolutoriu comitetului pentru gestiunea anului 1906. Un raport amănunţit vom publica în numărul poporal al foaiei noastre.

Călătoria Regelui Italiei în Grecia. Regele Victor Emanuel va sosi în Atena în 8 Aprilie. Se fac mari pregătiri de primire. In program se cuprinde: iluminaţia Acropolei; reprezentaţie festivă în teatrul regesc (»Oedipus«) şi o excurziune la Marathon.

»Musa română«. A apărut ultimul număr (12) din anul al 4-lea, Martie st. n. 1907 al »*Muzei Române*«. Sumarul acestui număr e următorul: Partea literară. O reprivire; Ştiri muzicale. Partea muzicală: »Ti-tu-ta»!« (polca françaize) de Getta Hodoşiu, »Someşana« de Dr. Leonida Domide, »Invârtita« de I. Corbu; »De la Zârneşti« pentru vioară şi pian de Camil Negrea; »Hai leliţă'n vârf de munte« cor mixt de I. Crişan; »Cum n'ar fi fost!« canon duet pentru tenor şi sopran de I. Mureşianu, (piesă premiată la conservatorul din Lipsca); »Te aştept« romanţă p. voce cu acomp. de pian de A. Pora.

Noul abonament la »Musa Română« se va începe cu prima Maiu st. n. Primul număr pe anul 1907 va fi scos în luna Maiu de sărbătorile sf. Paşti. Preţul abonamentului pe un an 16 coroane, pe 6 luni 8 coroane. A se adresa redacţiunei »Muzei Române« Blaj (Balázsfalva).

Alegeri supletorii de deputaţi sinodali pentru sinodul eparchiei Aradului se vor face în cercurile electorale Radna, Boroşineu-Birchiş şi Chisătău în 1 (14) Aprilie a. c. iar în cercul Vinga în 11 Aprilie n.

Proces de pressă. Tribunalul din Budapesta a condamnat săptămâna trecută pe d-l Duşan Porubszky, redactorul foaiei slovace săptămânale «Slovenszky Tyzdennik« pentru cinci cazuri de »agitaţie« la *1 an închisoare de stat şi 1200 cor., pedeapsă în bani.*

Necrolog. In Serajevo a încetat din viaţă Vineri *Ioan Pop de Alamor*, funcţionar de construcţii în guvernul ţării. Inmormântarea se face astăzi în cimiterul rom. cat. din Serajevo. Pe defunctul îl deplâng soţia Vincenţa, fiii Ioan, Aurel, Sabin şi numeroase rudenii.

Odihnească în pace!

Ţăranii romàni şi studenţii. Din judeţul Vlaşca se comunică că ţăranii răsculaţi sunt de credinţă că numai studenţii pot să le facă dreptate şi pot să-i conducă la isbândă. Un redactor al ziarului »Ţara« povesteşte următoarea întâmplare: »Nu e nici un sătean care să nu aibă această credinţă şi unul din ei, cu care am avut o lungă convorbire, mi-a spus, după ce am încercat zadarnic ca să-i fac mărturisirea că şi eu sunt student: »Aşteptăm să vie ei dela oraş, căci numai studenţii ne cunosc păsurile. Ei ne iubesc şi ei ne apără contra duşmanilor. Dacă studenţii ar veni la noi în sat, îi punem în fruntea noastră şi mergem direct la Vodă. Cu ei nu avem nici o teamă, căci sunt unşi de împărat şi nimeni nu le poate sta împotrivă. Nici gloanţele puştilor nu se lipesc de ei.« Cam acestea sunt în general părerile sătenilor din Vlaşca, cu cari am vorbit până acum. Ei sunt în mare fierbere, devin ameninţători câte-odată, dar aşteaptă, aşteaptă pe studenţi ca să vie în mijlocul lor, şi apoi să deschidă focul.

Mişcarea agrară-socială în Croaţia. Din Esseg se anunţă că mişcarea agrară-socială în Sirmia creşte pe zi ce merge. In unele districte s'au întâmplat ciocniri între ţărani şi gendarmi. Proprietarii declară, că sunt gata să angajeze la lucrările câmpului tot numai lucrători din patrie, dacă îşi vor mai modera pretenziunile.

Inundările în România. In jud. Tulcea, satul Azaclau e blocat de gheţuri. Sunt inundate comunele, Satul nou, Pătlăgeanca, Pardina. Farul de la Catalchioi a fost distrus de gheţuri. Soldaţii din marină lucrează la salvarea locuitorilor şi vitelor din cari parte au fost scoase pe grinduri, însă sunt lipsite de nutreţ, iar parte s'au înecat.

Nenorocire la o procesiune. In Maria-Tereziopol s'a întâmplat ca procesiunea, ce s'a ţinut acolo Vinerea trecută (Vinerea mare), să fie turburată prin apariţiunea neaşteptată a unui taur, care înfuriându-se a năvălit asupra celor adunaţi. Peste 50 de persoane au fost rănite, şase în mod grav. Taurul a fost împuşcat dându-se asupră-i treizeci de focuri.

Un instructor în haine femeieşti. In Granada trăia de câţiva ani o damă elegantă, care da ore private din vreo două limbi. Inainte cu-o săptămână ea s'a prezentat la filiala de acolo a băncei Spaniei c'un cec, pe care a voit să-l încaseze. Casierul a refuzat de a plăti cecul, deoarece numele de botez pe cec era un nume masculin. Câteva oare după aceea veni la cassă un domn îmbrăcat elegant şi prezenta acelaş cec. Casierul recunoscu în trăsăturile feţei acestui domn pe dama, ce fusese mai înainte la cassă, şi bănuind o înşelăciune a dat persoana misterioasă pe mâna poliţiei. La poliţie a ieşit la lumină că pretinsa instructoare era în adevăr un bărbat. El declară, că mizeria l'a făcut să se îmbrace şi să se dea de femeie, deoarece îi era mai uşor să capete ore private ca damă.

Lipsă de servitoare. Se anunţă, că în Becicherecul mare s'au reunit 46 de familii diferite cu scopul de a purta o gospoderie comună. Aceste familii, cari toate aparţin burghezimei, voesc să închirieze în centrul oraşului o bucătărie comună, în care se va fierbe pentru toţi câţi fac parte din această asociaţie. Pentru cheltuielile gospodăriei plăteşte fiecare membru al familiei 60 coroane lunar. Cauza care a dat naştere asociaţiei, este lipsa de servitoare ce se resimte tare în Ungaria de sud.

La graniţa sârbească, la Kladobo şi Negotin, e mare teamă că pe teritoriul mărginaş al României vor isbucni răscoale ţărăneşti. Guvernul sârbesc a dat poruncă prefectului dela Negotin să ia măsuri ca refugiaţii din România să fie în toate privinţele ajutoraţi.

ULTIME STIRI.

Bucureşti, 1 Aprilie. (Relaţie oficială pe ziua de eri, Duminecă). *Nicăeri nu s'au ivit noue răscoale.* In regiunile unde au fost omoruri, devastări sau incendii, ele s'au reprimat cu mare energie. *Peste tot revolta este înfrânată.* Trupele urmăresc câteva bande izolate de devastatori, cari vor fi în scurt timp prinse. *Se complectează arestările capilor revoltei, deja în mare parte efectuate.* In judeţele, unde sătenii au fost liniştiţi, se examinează de prefecţi cererile lor şi unde sunt juste, se stabilesc, în bună înţelegere cu proprietarii, condiţiunile în cari se pot satisface. *In toată ţara situaţia s'a ameliorat mult.*

Bucureşti, 1 Aprilie. (Comitetul societăţii »*Crucea Roşie*« a doamnelor din România, face un apel călduros la membrele societătii şi la toţi bunii români, rugându-i a contribui cu ceia ce vor crede de cuviinţă pentru ajutorarea celor suferinzi şi în special cu articole: de pansament, rufărie vechie sau nouă şi nutriment ca: zahăr, cafea, ceaiu, conserve etc. Ofrandele se primesc la biroul comitetului Calea Victoriei 145, în ori-ce zi dela 9 a. m. până la 7 p. m.

Turnu-Severin, 1 Aprilie. *Artileria a distrus eri cu desăvârşire patru sate şi anume: Gvardiniţa, Oprişori, Tâmna şi Bălăciţa.* Numărul morţilor e considerabil. La *Tâmna*, unde a fost o luptă mare, artilerla comandată de d-l locot. Voinescu a tras asupra bandei de răzvrătiţi culcând pe mulţi la pământ. Această bandă formată în majoritate de săteni din Izvorălele au venit la Tâmna, a trecut pe lângă proprietatea d-lui prefect Ilariu Izvoreanu, pe care a cruţat'o şi s'a dus de a distrus conacul d-lui Isărescu.

Craiova. 1 Aprilie. Au sosit erĭ aicĭ 78 resculaţĭ prinşĭ şi escortaţĭ. Aceştia toţĭ erau din Mălăeştĭ. Pe drum cincĭ răsculaţĭ carĭ au voit să evadeze au fost prinşĭ din nou şi împuşcaţĭ în mijlocul drumului. Din comuna Cioroiu au fost aduşĭ 26 răsculaţĭ prinşĭ. Din aceştia trei carĭ au vrut să evadeze au fost împuşcaţĭ. Peste 200 de ţăranĭ din comunele Câmpul, Leca şi Cetatea şi alţĭ 15 din comuna Izvor au fost aduşĭ aci. Nouăle trupe sosite vor fi trimise iar prin judeţe pentru aducerea capilor de răsculaţĭ. In oraş domneşte linişte. Pare că şi judeţul este liniştit.

T.-Severin. 1 Aprilie. In com. Corcova, proprietatea prinţului Bibescu, răzvrătiţii au distrus câteva hectare de vie, pomĭ roditorĭ, pepineriile. De asemenea au dat foc conacului şi palatului de pe această moşie, carĭ au fost prefăcute în cenuşe. Ţăranii au dat drumul butoaelor cu vin roşu, care se găseau aci, în râul Motru, a cărui apă s'a înroşit. Regimentul de călăraşĭ sub comanda d-lui colonel Bleteanu a împuşcat mai mulţĭ răzvrătiţĭ.

Caracal, 1 Aprilie. Se aduc mereu săteni arestaţi ca instigatori; *între ei sunt şi preoţi.* Astfel a fost arestat preotul Niţă din Şerbăneşti (Olt) împreună cu 12 ţărani, cari trecuseră în judeţul acesta pentru a răzvrăti pe sătenii de aici.

Caracal, 1 Aprilie. Eri, pe la oarele 3 jum., pe când, în urma măsurilor luate pentru păzirea ordinei, armata căuta să împedece aglomeraţia publicului în piaţa principală, un individ anume Florente Ghiţulescu a tras trei focuri de revolver asupra soldaţilor, rănind pe un caporal. Atentatorul a fost arestat.

Piteşti, 1 Aprilie. S'a dat o mare luptă Sâmbătă seara pentru distrugerea primejdicasei bande din comuna Läunele de jos. Au căzut 7 morţi şi 19 răniţi. Procurorul continuă cu cercetările. Au fost arestaţi până acum 90 de capi instigatori.

Bucureşti. 1 Aprilie. Un comunicat al ministrului de răsboiu *desminte în mod categoric ştirea dată de mai multe ziare, că s'ar fi proclamat undeva în ţară starea de asediu.— Toate întrunirile anunţate pentru ziua de eri în capitală au fost contramandate. — Cor.*

Constantinopol. 1 Aprilie. O bombă de dimensiune considerabilă, considerate fiind ravagiile ce le-a pricinuit, a fost aruncată în mijlocul stradei Grand rue de Pera în faţa magazinului Bon Marche şi sucursalei Băncei Otomane. Sunt 3 morţĭ şi 8 răniţĭ între carĭ 5 grav. Identitatea unuia dintre morţĭ n'a putut fi încă stabilită. Toate obloanele magazinelor şi caselor din împrejurime au fost sfărâmate.

Diverse.

In căutarea unui copil. Copilul celebrului fizician Dr. Moroin din New York, în etate de 4 ani, a dispărut de curând de la locuinţa tatălui său. Părintele dezolat a cheltuit toată averea sa pentru a-şi putea regăsi copilul, dar toate cercetările au fost zadarnice.

Poliţia a pus un premiu de 4000 lire sterlinge pentru cel care ar descoperi copilul pierdut.

In disperarea lui bietul părinte s'a adresat preşedintelui Roosevelt, care înduioşat i-a dat autorizaţia să atârne portretul copilului împreună cu o descriere a lui în toate localurile de poştă ale Statelor-Unite spre a-i putea uşura regăsirea.

Haz. Generalul inspectând trupele întreabă p'un soldat jidan:

— Din ce regiment?
Soldatul:
— Regimentul 35 de infanterie.
— Ce batalion?
— Batalionul II.
— Numele?
— Levi.
— Compania?
— Da, d-le general!
— Compania?
— La dispoziţie, d-le general!
— Eu întreb ce companie?
— Levi et C-o!

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor respons. interim.: Victor Branisce

Dela „Tipografia și Librăria“ A. MUREȘIANU, Brașov se pot procura următórele cărțĭ

(La cărțile aicĭ înșirate este a se mai adauga pe lângă portul postal arătat, încă 25 banĭ pentru recomandație.)

Scrierĭ istorice.

Memorii din 1848—49 de ***Vas. Moldovan***, fost prefect al Legiunei III în 1848—49. Prețul cor. 1 (cu posta cor. 1.10)

Viața și operile lui Andreiŭ Mureșianu, studiu istoric-literar de Ioan Rațiu, prof. ord. la preparandia din Blașiŭ, Prețul 2 cor.. plus porto 10 banĭ. Venitul curat al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul preparandial din Blașiŭ.

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și Lissa“, interesanta și eminenta conferență, ce a ținut'o d-nul colonel c. și r. *Francisc Rieger* în reuniunile militare dela Brașov și Sibiiu. Broșura conține și două portrete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ér altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea mormêntului eroului nostru. Prețul 80 b. (plus 6 b. porto.)

„Pentru memoria lui Avram Iancu“, apelul dat către ministerul de interne D. Perczel prin d-l Dr. Amos *Frâncu* în causa fondului pentru monument tul lui Iancu. Prețul este 1 corónă. In România 2 lei plus 5 banĭ porto.

„Pintea Vitézul“, tradițiunĭ legende și schițe istorice, de *Ioan Pop-Reteganul*. Cea mai completă scriere despre eroul, Pintea. In ea se cuprind fórte interesante tradițiunĭ și istorisirĭ din tóte părțile, pe unde a umblat Pintea. Prețul 40 banĭ. plus 6 banĭ porto.

Lupta pentru drept de Dr. Rudolf de Ihering traducere de Teodor V. Păcățian. Prețul 2 cor. (+ 10 b. porto).

„David Almășianu“, schițe biografice de *Ioan Popea*. Broșura acéstapresentă și multe momente de însemnătate istorică. Prețul 60 b. (cu posta 66 b.)

„Țĕranul român și ungur din Ardeal“, studiu psihologic poporal de *I. Paul*. Prețul 1 cor. (+ 5 b. porto).

„Românul in sat și la óste“. Acesta este titlul unei nouĕ cărticele, de p. l *Ioan Pop Reteganul*, cunoscutul și meritosul nostru scriitor poporal, a dat literaturei române. Prețul 20 b., cu posta 26 b.

Scrierĭ economice.

Manual complet de agricultură rațională, de Dr *George Maior*, profesor de agricultură la școla superióră de la Ferĕstrĕu și la Seminarul Niton Metropolitul din Bucurescĭ. — Cartea cuprinde patru volume:

Vol. ***I Agrologia***, séu Agricultura generală, 34 cóle de tipar cu 217 figurĭ în text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al României cu decisia Nr. 2078 din 1897. Costă 5 *coróne*.

Vol. II ***Fitotechnia***, séu cultura specială a plautelor, 38 cóle de tipar cu 202 figurĭ în text. — Carte premiată de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea din anul 1889. Costă 8 *coróne*.

Vol. III. ***Zootechnia***, séu Cultura generală și specială a vitelor cornute, dimpreună cu lânăria și lăptăria, 49 cóle de tipar cu 225 figurĭ în text. Costă 8 *coróne*.

Vol. IV. ***Economia Rurală***, séu organisațiunea și administrarea moșiilor marĭ și micĭ. Costă 8 *coróne*.

»Romana«

este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureșianu, cu descrierea și esplicarea dansului nostru de salon

„Romana“ dans de colónă în 5 figurĭ. *Descrisă și esplicată împreună cu musica ei, după compunerea ei originală.* Cu-o introducere („în loc de prefață“,) de *Tunarul din Dumbrău*, Popa. — Tipografia Aurel Mureșianu, Brașov 1903.

Broșura este în cuart mare, hârtie fină și tipar elegant, cu adausul unei cole de note (musica „Romanei“ cu esplicărĭ) și costă numai 2 cor. 50 banĭ (plus 5 banĭ porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se póte procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Un învățăcel,

care să fie din o familie bună, și să aibă 1—2 clase civile, reale sau gimnasiale, pe lângă întreaga întreținere, să primește momentan în prăvălia cu mărfuri de modă și manufactură a subscrisului.

Iulius Popovici,
comerciant în Hațeg.

2794,2—3.

PUBLICAȚIUNE.

Este de obște cunoscut, că **prețurile materialului de metal sau urcat** întreit ba chiar înpătrit.

In acelaș raport sau urcat de odată și **plățile lucrătorilor** așa că aceasta împrejurare, și urcarea chieltuelelor de regie precum și scumpetea generală, ne silesc ca prețurile de până acuma, cari de mult nu corăspundeau împrejurărilor, și numai din cauza concurenței celei mari au fost scăzute, acuma să le **urcăm pentru toate lucrările de tinichigerie**.

Facem cunoscut că **am** cumpănit bine toate acestea, și în deosebi am ținut seamă și de concurența d'afară.

Rugându-ne a lua la cunoștință cele de sus. Semnăm cu toată Stima.

Asociația Tinichigiilor.

Nr. 2752,8—8.

Nr. **4496**—1907.

PUBLICAȚIUNE.

La **12 April 1907, 10 oare a m** se va ținea la magistratul orășenesc, în localul de oficiu al despărțământului pentru afacerile economice în Brassó (strada Aurarilor Nr. 5, etagiul II) o licitațiune cu oferte, cu scop de a se da în inteprisa furnisirea în cantitatea aproximativă de **5000 măji metrice de var ars** de lipsa la uzina de gaz orășenească în Brașsó pentru producțiunea de gaz de iluminat pe timpul dela 1 a Iulie 1907 până la 30 Iunie 1908.

Ofertele referitoare la aceasta furnisire provăzute cu timbru de o coroană și însoțite de 200 cor. ca vadiu, au a se înainta închise până la ora fixată, la numitul despărțământ magistratual.

Ofertele au a conținea prețul pentru fiecare maje metrică de var stins, furnisit loco uzina de gaz orășenească Brassó, în cifre și în litere precum și declarațiunea ofertului, că lui îi sunt cunoscute condițiunile de contract și că se supune acelora.

Condițiunile mai detaiate de ofert și de contract se pot lua în vedere din partea ori cui în localul de oficiu al despărțământului pentru afacerile economice în Brassó, pe timpul oarelor de oficiu indatinate adecă dela 8—12 oare a. m.

Brassó, în 15 Martie 1907.

2787,2—2. *Magistratul orășănesc.*
